

Polska z sukcesem sięga po środki z Programu LIFE

© Prawa zastrzeżone

W ostatnich 3 latach łączna kwota pozyskana przez Polskę w naborach LIFE przekroczyła 110 mln euro. NFOŚiGW jest głównym krajowym podmiotem współfinansującym projekty LIFE realizowane w kraju, także przez polskich partnerów projektów zagranicznych.

Od 2021 r. Polska pozyskała więcej środków w ramach programu LIFE niż w ciągu siedmiu lat poprzedniej perspektywy finansowej Komisji Europejskiej (KE), kiedy łączna suma dofinansowania wyniosła 82 mln euro.

Przyspieszenie ostatnich lat

W ramach naborów przeprowadzonych w 2023 r., krajowi beneficjenci otrzymali ponad 36 mln euro na osiem projektów.

– Już teraz jesteśmy beneficjentem netto środków LIFE, czyli więcej środków pozyskujemy niż wkładamy do puli projektów. NFOŚiGW niemal od początku polskiego członkostwa w Unii Europejskiej [wspiera wnioskodawców LIFE](#) w pozyskaniu środków i w realizacji projektów, które uzyskują akceptację Komisji Europejskiej. Dziękujemy wszystkim beneficjentom i wnioskodawcom za przygotowanie tak wielu ambitnych projektów, dzięki którym możemy poprawić stan środowiska naturalnego, a przez to podnieść jakość życia Polek i Polaków – wskazuje Dorota Zawadzka-Stępniak, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

– Za tymi środkami kryją się setki – a może tysiące – miejsc pracy w trakcie realizacji projektów w terenie i w biznesie, który dzięki LIFE się rozwija. Tym bardziej, że jak wiemy środki LIFE są wykorzystywane przez lokalnych przedsiębiorców, zarówno w obszarze [projektów środowiskowych jak i przyrodniczych](#) – dodaje Andrzej Muter, Kierownik Wydziału LIFE w NFOŚiGW.

NFOŚiGW realizuje program priorytetowy „Współfinansowanie Programu LIFE” z budżetem 413 mln zł. 373 mln zł stanowią bezzwrotne formy dofinansowania, z czego zakontraktowano już 206 mln zł.

Polskie projekty strategiczne w Programie LIFE

Z programu LIFE finansowane są innowacyjne projekty w zakresie ochrony środowiska w Europie. Wśród nich ważnym instrumentem wspierania poprawy jakości środowiska na dużych obszarach są projekty strategiczne. Przytaczamy konkretne projekty z kilku województw.

Województwo małopolskie

W Małopolsce realizowane są dwa projekty strategiczne z programu LIFE.

Pierwszy to [Projekt zintegrowany LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”](#), który jest koordynowany przez Województwo Małopolskie i angażuje łącznie 69 partnerów. Jego celem jest przyspieszenie wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Wartość projektu to ok 70 mln zł (17 mln euro), z czego dofinansowanie unijne z programu LIFE wynosi 42 mln zł. Projekt jest realizowany w okresie od października 2015 r. do końca 2025 r.

Główne działania projektowe dotyczą m.in.:

- powołania sieci Eko-doradców w małopolskich gminach,
- świadczenia doradztwa dla mieszkańców Małopolski w zakresie najbardziej efektywnych sposobów ograniczenia emisji i źródeł finansowania, w tym zapobieganie ubóstwu energetycznemu poprzez działania służące oszczędności na kosztach energii,
- powołania Centrum Kompetencji na poziomie regionalnym, obejmującego szkolenia i bazę wiedzy dla wszystkich samorządów lokalnych, aby wspomóc gminy w realizacji prowadzonych działań,
- stworzenia narzędzia do modelowania rozkładu zanieczyszczeń w Krakowie w wysokiej rozdzielczości oraz międzyregionalnej bazy źródeł emisji dla Małopolski, Śląska, Czech i Słowacji wraz z modelowaniem jakości powietrza.

Drugim projektem jest [LIFE EKOMALOPOLSKA – „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”](#)

Realizowany jest on przez Województwo Małopolskie od początku 2021 do końca 2030 r. Partnerami projektu są: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, Województwo Śląskie, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Fundacja Europejskie Centrum Czystego Powietrza, trzy miasta na prawach powiatu – Kraków, Tarnów, Nowy Sącz oraz 18 powiatów⁽¹⁾. Dodatkowo projekt realizowany jest przy wsparciu dwóch partnerów zagranicznych: Instytutu ds. Energii, Klimatu i Środowiska w Wuppertalu (Niemcy) oraz Brandenburskiego Uniwersytetu Technicznego w Cottbus (Niemcy).

Nadrzędnym celem projektu LIFE-IP EKOMALOPOLSKA jest pełne wdrożenie małopolskiego Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii, przyjętego przez Zarząd Województwa Małopolskiego w 2020 r. Zostały w nim zawarte takie cele, jak:

- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40% (w porównaniu z rokiem 1990), w tym dla sektorów non-ETS (głównie transport, sektor komunalno-bytowy, rolnictwo) jako 30% w porównaniu do poziomu z roku 2005;
- zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych do co najmniej 32% zużycia energii końcowej brutto;
- poprawa efektywności energetycznej na poziomie co najmniej 32,5%.

Wśród celów szczegółowych projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA wskazuje się z kolei m.in.:

- zniesienie barier wynikających z bardzo niskiej możliwości instytucjonalnej i niewystarczającego zarządzania w dziedzinie polityk klimatycznych (mitygacja i adaptacja) na poziomie powiatu, poprzez ustanowienie sieci doradców ds. klimatu i energii w 21 powiatach województwa małopolskiego;
- usunięcie barier dla rozwoju OZE poprzez program szkoleniowy dla OZE i EE dla instalatorów, uczniów szkół technicznych, nadzoru budowlanego i inspekcji handlowej, co poskutkuje również stworzeniem 20,6 tys. zielonych miejsc pracy;
- zwiększenie świadomości mieszkańców Małopolski i Śląska na temat zmian klimatu.

Województwo śląskie

[Projekt „Śląskie. Przywracamy błękit”](#) to największy w Europie projekt ochrony powietrza, obejmujący swoim zasięgiem całe województwo śląskie. Bierze w nim udział 89 partnerów i współbeneficjentów.

Nadrzędnym celem projektu jest sprawna i efektywna realizacja Programu Ochrony Powietrza (POP) dla województwa śląskiego. Główny cel projektu jest zbieżny z nadrzędnym celem POP tj. opracowaniem i wdrożeniem działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego.

Realizacja projektu to okres od początku 2022 r. do końca 2027 roku. Całkowity budżet to 16,5 mln euro (ok 76 mln zł), a przyznane dofinansowanie z programu LIFE to 9,9 mln euro (ok 45,6 mln zł) i 5,7 mln euro (tj. 25 883 350 zł) z NFOŚiGW. Pozostałe 5% wartości projektów to wkład własny wszystkich partnerów.

Projekt Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

[Projekt pn. „Wdrażanie Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły na przykładzie zlewni Pilicy”, o akronimie IP LIFE PL Pilica Basin CTRL \(w skrócie: LIFE Pilica\)](#), uzyskał dofinansowanie z Komisji Europejskiej w ramach programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE. Tym samym dołączył do grupy wodnych projektów zintegrowanych LIFE realizowanych w krajach Unii Europejskiej.

Beneficjentami projektu są Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP), Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie (pełniący rolę Beneficjenta Koordynującego), Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii Polskiej Akademii Nauk, Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa oraz FPP Enviro. Instytucją współfinansującą projekt jest NFOŚiGW.

Projekt realizowany jest w zlewni Pilicy o powierzchni ok. 9 tys. km², która położona jest na obszarze 93 gmin w obrębie 5 województw (łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego oraz świętokrzyskiego).

Celem nadrzędnym LIFE Pilica jest poprawa jakości i **różnorodności biologicznej** wód zlewni rzeki Pilicy (ze szczególnym uwzględnieniem Zbiornika Sulejów) oraz podnoszenie kwalifikacji doradców rolniczych, rolników i uczniów szkół rolniczych w zakresie racjonalnej gospodarki nawozami w kontekście ochrony wód.

Całkowity budżet projektu to ok 74 mln złotych, a środki te pochodzą z różnych źródeł (60% program LIFE, 35% NFOŚiGW, 5% wkłady własne Beneficjentów).

Wielkopolska Wschodnia

W tym regionie realizowany jest projekt [LIFE AFTER COAL.PL „Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”](#).

Projekt LIFE AFTER COAL.PL jest odpowiedzią na wyzwania jakie stoją przed Wielkopolską Wschodnią związane z koniecznością znaczącej redukcji stosowania paliw kopalnych w gospodarce przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa energetycznego i stabilności całego systemu. Sprzyjać temu ma rozwój energii produkowanej z [OZE](#).

Głównym celem projektu jest opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania, który umożliwi regionom i lokalnym społecznościom skuteczną realizację działań mających na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej. Realizację zamierzeń będą wspierać tworzone plany działania, analizy ryzyka, monitorowanie postępów i ewaluacja działań.

Projekt został dofinansowany blisko 49 mln zł (10,8 mln euro) ze środków programu LIFE oraz 28,6 mln zł współfinansowania ze środków NFOŚiGW. Całkowity budżet projektu to ponad 84 mln zł, a wśród współbeneficjentów projektu jest 27 gmin i 3 powiaty z województwa wielkopolskiego oraz Miasta: Kalisz, Ostrów Wielkopolski i Konin.

Województwo podkarpackie

Celem [projektu „Podkarpackie – żyj i oddychaj”](#) jest skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza dla województwa podkarpackiego z uwzględnieniem problemu [ubóstwa energetycznego](#), z czym wiąże się radykalne ograniczenie emisji szkodliwych dla zdrowia i środowiska pyłów, benzo(a)pirenu oraz ważne dla ochrony klimatu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Projekt realizowany jest w latach 2024-2033.

Koszt całkowity projektu „Podkarpackie – żyj i oddychaj” to ponad 109 mln zł, w tym dofinansowanie z programu LIFE w wysokości 65,8 mln zł. Współfinansowanie NFOŚiGW wyniosł 38,4 mln zł dotacji. Tak wysoki poziom dofinansowania pozwala na realizację przedsięwzięcia w szerokim formacie, uwzględniającym aż 65 współbeneficjentów w tym 61 gmin województwa podkarpackiego.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej

1 grudnia 2022 r. oficjalnie rozpoczął się [projekt „Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”](#) (będący częścią szerszej inicjatywy Wetlands Green Life). Projekt realizowany jest przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej we współpracy z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska oraz Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie.

Celem projektu Wetlands Green Life jest ochrona oraz przywrócenie kluczowych dla klimatu i bioróżnorodności funkcji [torfowisk](#), bagien i terenów podmokłych. Efektem będzie stworzenie warunków do wdrożenia Priorytetowych Ram Działań (PAF) na obszarach podmokłych sieci Natura 2000 oraz Zielonej Infrastruktury w Polsce. Najistotniejszymi elementami projektu są działania ochrony czynnej mające doprowadzić do polepszenia stanu bagien, torfowisk i terenów podmokłych, oraz inicjatywy edukacyjne zwiększające powszechną świadomość roli, jaką tereny podmokłe odgrywają w powstrzymaniu zmian klimatycznych i gospodarce wodnej, na poziomie lokalnym i globalnym.

Całkowity budżet projektu Wetlands Green Life to prawie 36 mln euro, w tym 22 mln euro ze środków unijnego programu LIFE oraz 13 mln euro (ponad 57 mln zł) ze środków NFOŚiGW.

Co-funded by
the European Union

Program LIFE

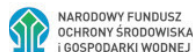
Masz pomysł na projekt? Skontaktuj się z Krajowym Punktem Kontaktowym LIFE

Zespół KPK LIFE w NFOŚiGW jest do dyspozycji polskich wnioskodawców do programu. Pomoc obejmuje wszystkie etapy, począwszy od konsultacji idei projektu LIFE, udział w spotkaniach brokerskich, pomoc w poszukiwaniu partnerów do współpracy, aż po pomoc w procesie przygotowania konkretnego wniosku do Programu LIFE.

Zainteresował Cię Program LIFE? Skontaktuj się z Krajowym Punktem Kontaktowym LIFE w NFOŚiGW: life@nfosigw.gov.pl

Poglądy i wyrażone opinie są wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub CINEA. Zarówno Unia Europejska, jak i organ przyznający dofinansowanie nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Więcej informacji na stronie NFOŚiGW pod [linkiem](#).

[Artykuł powstał we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#)

Przypisy

1/ Powiaty: bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowotarski, nowosądecki, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, wadowicki i wielicki.

Polecamy inne artykuły o podobnej tematyce:

[Nowy Europejski Bauhaus w Programie LIFE – kolejny nabór już w 2025 r. \(21 października 2024\)](#)[Projekty close-to-market w Programie LIFE, czyli biznes na rzecz klimatu i środowiska \(07 października 2024\)](#)[Wody Polskie, NFOŚiGW i WWF Polska współpracują na rzecz polskich wód \(09 sierpnia 2024\)](#)[Trzy lata to ponad 110 mln euro z LIFE. Podsumowanie NFOŚiGW \(05 sierpnia 2024\)](#)[Ponad 100 mln zł z LIFE i dotacji NFOŚiGW na wdrożenie programu „Podkarpackie – żyj i oddychaj” \(04 lipca 2024\)](#)

©Teraz Środowisko - Wszystkie prawa zastrzeżone.

Kopiowanie i publikacja tekstów, zdjęć, infografik i innych elementów strony bez zgody Wydawcy są zabronione.